

Методи на обучение в предучилищна възраст

1. I. Нагледни методи на обучение

1. Наблюдението е един от типичните традиционни методи на обучение. То дава възможност за непосредствено запознаване с обекти и явления от околната действителност. Чрез наблюдението се създават предпоставки за развитие на общите умствени способности и преди всичко за наблюдателност.

За резултатно прилагане на този метод е необходимо да се спазят някои изисквания:

- Предметът да се наблюдава в съответните условия, които дават възможност да се изяви характерното, особеното и неговата обусловеност от околната среда
- По възможност да се осигури наблюдаването на повече обекти от един и същи вид, за да се открие още по-добре общото
- При наблюдение на трудовите процеси трябва да се обхванат разликуемите компоненти на процеса. Вниманието на децата да се насочи към целта на наблюдавания труд на възрастните и за какво е необходим
- Съществено изискване за резултатно протичане на наблюдението е използването на словото. Чрез него се съсредоточва вниманието не само към обекта на наблюдението като цяло, но и се осигурява диференциране на свойства и качества – външни, характерни в единство с редица съществени, които могат да бъдат възприети при наблюдението. Словото се включва в наблюдението под формата на въпроси, но то може да присъства и чрез игрови похвати, като пред децата се поставят гатанки, които включват опита на децата. Тогава се засилва интересът към наблюдаваното и те сами започват да задават въпроси за разширяване на знанията си за обекта.

По своята организация наблюденията могат да бъдат няколко вида:

- Епизодични, които се провеждат еднократно или няколко пъти върху едно и също явление или предмет, бе да се поставят задачи да се наблюдават измененията, които настъпват в/у обекта и причините, които го пораждат.
- Системни наблюдения, които обикновено са по-продължителни и се провеждат многократно в/у едно и също явление, един и същи обект. Те изискват по-активно включване на мисленето и още по-целенасочено използване на словото за насочване

към констатиране на настъпление промени и към очаквани нови промени.

- Подчертано развиващи функции имат и наблюденията с раздаден материал. Те са трудни за организация, но макар и ограничено, когато може да се достави материал за всяко дете или за група деца, те трябва да се използват в единство с другите видове наблюдения, епизодични и системни.

2. Демонстрацията като нагледен метод на обучение, провеждан

с деца до постъпването им в училище, има своята специфика и по-широк обхват на приложение. Например под демонстрация се разбира възпроизвеждането на дадено явление чрез техническо средство, чрез сглобяване и разглобяване, чрез демонстрация на опити. В детската градина в учебния процес за демонстрация можем да приемем наблюдението по картина, по макети; демонстриране като онагледяване на разговора чрез използване на диапозитиви и филми, видео и магнетофонни записи.

Демонстрацията осигурява повторност на

възприемането, поставянето на акценти върху някои от картините и съсредоточване вниманието на децата върху определени зависимости; да насочи децата към известни въпроси; да ги постави пред алтернатива.

II. Практически методи на обучение

1. **1.** Една от характеристиките на своеобразието на обучението в детската градина е присъствието на **играта в учебния процес.**

2. Тук на първо място трябва да отбележим **дидактичната игра**. Прилага се като метод за решаване на учебни задачи и усвояване на определено образователно съдържание в пряко единство с беседата като словесен метод на обучение.

3. Като метод на обучение намира място и **подвижната игра**. Правилата на този вид игра се свързват със задачите на двигателната култура. В занятието по физическо възпитание чрез подвижната игра се създава по-голямо натоваване и се постига по-висока физическа дееспособност у децата.

4. Музикалната игра е също така с правила и служи като метод на обучение в музикалните занятия ,за решаване

задачите на музикалното възпитание.

5. Специално място в учебния процес като метод на обучение намира и играта-драматизация.

Оби

кновено по своята същност тя отразява чрез роли образите и съдържанието на литературни произведения. Това я прави метод за активно усвояване идеята и съдържанието на разказа или приказката чрез неговото претворяване в театрална дейност от позиция на роли на роли в самото занятие

5. Моделирането е метод, който най-пряко е свързан с познавателната дейност и с умственото възпитание на детето. Като метод на обучение моделирането се изразява в използването на модели в учебния процес, чрез който се извяват най-характерните и някои съществени белези, за да се възприемат по-целенасочено и по-пълно. В учебния процес може да има еднократни експерименти като практически действия за проверяване на някои факти и да се правят самостоятелни изводи за свойства и качества на предметите – леки и тежки тела; кои потъват и кои не ; кои растения се развиват по-добре.

6. Упражнението се приема като практически метод на обучение за всички звена на образователната с-ма. В предучилищна възраст е по-типично повторението, което не е скучно за малките, а е потребност. Упражнението, разбира се , не е просто повторение, а непрекъснато включване опита на детето в дадено направление и усъвършенстване на уменията и навиците чрез проявата на усилие. За по-висока ефективност на упражнението е необходим съответен оперативен материал и играчки като нагледни средства. Тогава всяко дете може многократно да изпълнява дадени действия и операции, да проявява самоконтрол.

1. III. Словесни методи на обучение

1. Един от най-прилаганите учебни методи е **беседата**. Тя решава задчи, свързани с

развитие на нагледно-образното и логическото мислене и развитие в единство с него на всички психични процеси.

За резултатно протичане на беседата като метод трябва да се спазят някои дидактични изисквания:

- Преди всичко да се постави темата на беседата
- В зависимост от темата се конкретизират образователните и свързаните с тях възпитателни задачи
- Трябва да се обмислят и конкретизират въпросите. След постаяне на задачите, свързани предимно с предмета на познание и тяхното мотивиране, пред децата се поставят въпроси на актуализиране на възприятията и представите в дадена област, в пряка връзка с темата на беседата.

При беседата като основен и като допълнителен метод

на обучение най-пряко се поставят в единство мисленето и речта с различните ф-ми на мисловна дейност се развива комплексно и устна реч на децата до постъпването им в училище.

2. Разказът като метод на обучение има място в детската градина, само ако го разглеждаме двустранно:

- Разказа на учителя за въздействие върху децата и съобщаване на сведения за разширяване на знанията им
- Разкази на самите деца за развитие на свързаната реч и осмисляне на знания и норми на поведение

В учебния процес учителят използва разказа, за да

заинтересува децата към конкретно възприеманото или да разшири знанията им с онова, което не може непосредствено да възприеме. Във всички случаи разказът на

учителя в този възрастов период трябва да бъде непосредствен и емоционален; да поставя въпроси пред децата и да стимулира въображението им.